

*Kto stratil majetok, nestratil veľa.
Kto stratil slobodu, stratil mnoho.
Kto stratil vieru, stratil všetko.*

Zásielku spracovala spoločnosť:
HENRIETTA - direct marketing, s.r.o.
P.O.BOX 1, 820 08 Bratislava 28, „D+4“
POŠTOVNÉ ÚVEROVANÉ
820 08 Bratislava 28

SVEDECTVO

vychádza od roku 1991
ročník 34
jún 2024
cena 1,90 eura

6

ČASOPIS TABUIZOVANÝCH FAKTOV

S céčkom len k lopate

NÁŠ ROZHOVOR

„Všetky študentky boli do profesora Jurika zamilované“, začal rozhovor Tomislav JURIK (1954), syn profesora Rudolfa Jurika (1923). Pre nastupujúci komunistický režim to však nebol dôvod, prečo sa mladý profesor na levočskom gymnáziu stal terčom pozornosti ŠtB. V čase zatvárania kláštorov, rušenia reholí, zatvárania režimu nelojálnych kňazov bol hlboko nábožensky založený profesor Jurik vhodný tak akurát dolovať urán a nie učiť študentov. Ibaže ani jeho tri deti to nemali v bývalom režime ľahké. Napriek zákazu študovať na akejkoľvek vysokej škole, nerezignovali.

● Vášmu otcovi odhalili dve pamätne tabule, v levočskom gymnáziu, kde pôsobil ako profesor a v Novákoch, kde sa narodil. Kto sa priznal, že študentky boli do vášho otca zamilované?

RNDr. Tomislav Jurik, CSc.

Foto Eva Zelenayová

Jedna z jeho žiačok, keď som sa zúčastnil pietnej spomienky v Levoči. Vlni uplynulo sto rokov od otcovho narodenia. Levočské gymnázium bolo jeho prvé pracovisko. Učiť začal v školskom roku 1946/1947. Bol slobodný, gymnázium a jeho študenti boli jeho život. Doslova celý život. Je-

ho rodičia a sestry žili v Novákoch, domov necestoval často. Na gymnázium založil organizáciu Skaut – Junák, ktorá mala 170 členov. Veľa písal, publikoval, najmä pre skautov.

● Jeho zaujatie prácou, najmä s mládežou, netrvalo dlho.

Pokračovanie na 10. strane

V ČÍSLE

Ján Litecký Šveda

S bolševikmi na večné časy?

2-16

Spýtali sme sa

Antona Seleckého 3-4

Eva Zelenayová

Tak báť sa, či nebáť sa?

3

Vyhlásenie 4

Matúš Kucbel

Z Jáchymova za organ 5

Jáchymovské peklo

6-7

Branislav Kinčok

Poslancov súdili ako domácich

zradcov

8

Marián Tkáč

Smieme písať pravdu o našich hrdinoch?

9

Rafael Rafaj

November 1989

bol môj mil'ník

13

ročník 34 • jún 2024

S bolševikmi na večné časy?

Politickí väzni, ktorí svojim nezištným angažovaním sa za demokraciu ju pomáhali nastoliť, samozrejme nemôžu obísť zločinecký atentát na demokraticky zvoleného premiéra. Ono to zase až také nóvum, ako sa nám snažia „naše“ médiá nahovoriť, nie je, len si spomeňme na atentát československých socdemákov na Andreja Hlinku v roku 1921 v Trnave, na ktorý roľník Štefan Mikuš doplatil životom. No, ale, keď sme už pri sociálnej demokracii, tak sme samozrejme pri Marxovi. Stačí pripomenúť, že aj slovo „bolševik“ vzniklo na pôde marxistickej strany v roku 1903, keď na jednom nepodstatnom zjazde mali pri hlasovaní náhodou väčšinu, čo sa im neskôr už veľmi zopakovať nepodarilo. Takže postupne sa prestalo aj hlasovať.

Ešte pred novembrom 1989 bolo medzi nekonvenčnými mladými ľuďmi dosť frekventované označenie súdruhov slovom bolševik. Mohol to byť člen strany, alebo len brutálne nekultúrny jedinec. Stručne, v jednom slove sme mali nielen odkaz na to, oďiaľ k nám komunizmus prišiel, ale aj na jeho spôsoby a ideológiu. Zároveň nám všetkým bolo jasné, že tá ideológia znamenala marxizmus. Či už pôvodný, alebo jeho leninskú podobu, ktorú by v súčasnosti mnohí marxistickí špekulanti radi označili za falzifikáciu „majstrovho“ učenia. Kdeže!

Slovná zásoba „klasikov“

Ale poďme k atentátu a k tomu, kto ho uvaril, v akých nádobách a z akých ingrediencií. Hneď po atentáte kolovala po internete fotka atentátnika medzi dvoma plagátmi. Na tom jednom bolo „Smerom k sviniam“. Karl Marx ako vyšíty. Tak si zalistujme v MEW (Marx-Engels Werke), kde okrem známych prác nájdeme aj články Neue Rheinische Zeitung, kde bol Marx šéfredaktorom a hlavne je tam uverejnená korešpondencia medzi „klasikmi“. A v tej si nekladú servítku na ústa ako v uverejnených prácach, kde sa báli cenzúry. Uvediem len pár výrazov (niektoré pre istotu len po nemecky), ktorými sa to tam len tak hmýri. „Prasa, nehanebné hovädo, osol, špinavá opica, papierová kloaka, ľudské smetie, malé národy odpad ľudstva, robotnícka banda (to keď nie a nie začať tú vytúženú revolúciu), sprostý plebs, parlamentný kreténizmus, roľníci ako najhlúpejšia vrstva na svete, sviňar, Scheiße, Kot, demokratische Pißjauche, bepißte Pudel, Kanaille ...“

Po fajnových spôsoboch však treba aspoň stručne spomenúť aj nosné prvky Marxovej ideológie, ten základný manuál našich progresívnych bolševikov, ktorý sa snažia naplniť do bodky.

Začnem internacionalizmom. Všetci poznáme záverečnú vetu Komunistického manifestu: „Proletári všetkých krajín, spojte sa!“ Marx-Engelsov internacionalizmus, ten prapôvod globalizmu, však má dve tváre. Na jednej strane je to vyzdvihovanie tých najlnejších a najhlúpejších na úkor inteligentných a pracovitých ľudí, čo sme zažili aj na vlastnej koži so všetkými neželanými dôsledkami. V súčasnosti je to agenda podpory imigrácie, aby sa do Európy nahrnulo čo najviac ľudí bez akejkoľvek kultúry, ktorých predkovia polihovali pod palmami a nič im nezanechali, na rozdiel od našich pracovitých otcov a dedov, ktorí ani nevedeli čo je to dovolenka. Túto agendu so zápalom prebrali aj naši progresívcia a ich tlač, no je to skôr zápal mozgových blán a prebratá Marxova chuť všetko rozbiť. Veď ten ani len netušil, čo je vlastne robotník, tak ako naši bolševici netušia, ako sa správa človek, ktorého 2000 rokov formovala úplne iná civilizácia a kultúra. Asi si myslia, že to napravia nejakým záväzkovým hnutím. My sme však nevstupovali do EÚ preto, aby sme sa napokon ocitli v Afrike.

Progresívcia verní nasledovatelia Marxa a Engelsa

Druhá tvár marxistického internacionalizmu, ktorá sa tiež veľmi podobá na dnešný globalizmus a až príliš na politiku PS, zase hovorí o lepších národoch, konkrétne pre Marxa to boli Nemci a Maďari a o reakčných národoch bez histórie, kam ráta aj Slovákov, ktoré počas revolúcie treba neľútostným terorom vykynožiť, vrátane ich mien. Až to bude ten pravý progres.

V krátkosti ešte spomeniem dve veci, kde politici Progresívneho Slovenska sú vernými nasledovateľmi Marxa a Engelsa aj Komunistického manifestu. Pričom verbálne až podozrivo nahlas sa títo tvrdí bolševici vyhlasujú za antikomunistov. Marx napísal, že rodina sa musí teoreticky a prakticky zničiť. Vo svojom extrémne zúženom pohľade videl v nej výlučne prostriedok buržoázie na budovanie kapitálu. A tlačí, ako prvú povinnosť, ukľadá všetky základy stávajúceho politického stavu podryvať.

Pokračovanie na 16. strane

SVEDECTVO, mesačník Politických väzňov Zväzu protikomunistického odboja ● **Vydavateľ:** PV ZPKO, založený v roku 1990 pod názvom Konfederácia politických väzňov Slovenska [KPVS] ● **Šéfredaktorka:** Eva Zelenayová ● **Redakčná rada:** Ján Košíar (predseda), Bruno Čanádý, Ján Litecký Šveda, Ivan Mrva, Jozef Rydlo, Juraj Vrábel a Eva Zelenayová ● **Adresa redakcie:** 811 06 Bratislava, Obchodná 52 ● **Telefón:** 02-5263 8156 ● **e-mail:** ustredie@pv-zpko.sk ● **webová stránka:** www.pv-zpko.sk ● **IČO:** 00679879 ● **Cena jedného výtlačku: 1,90 EURA** ● **Predplatné 20 EUR**/kalendárny rok ● **Predplatné pre zahraničných abonentov: 50 USD** vrátane poštovného. ● **Číslo účtu v Prima banka Slovensko, a.s.:** SK74 3100 0000 0040 0012 8109 ● **EV:** 3851/09 ● **Tlač:** PRINTLAND, s.r.o. ● **Nevyžiadané rukopisy nevraciamy** ● **ISSN:** 1338-404X ● **MATERIÁLY** uverejnené v rubrikách „Čitateľské fórum“ a „Spomienky“ vyjadrujú názory občanov a čitateľov.

SPÝTALI SME SA

Antona Seleckého

● Ako sa vám žije dnes?

Pravdu povediac, ak mám hovoriť o tom, ako sa mi žije dnes, musím sa trochu vrátiť späť. Pretože každý dnešok, osobný aj ten historický, vychádza zo včerajška. To čo sme po Novembri 1989 s takou naivitou očakávali, sa nekonalo.

Až do dnešných dní sme to nemali jednoduché. Dosť často sa v éteri alebo aj tlači opakovalo: **Kto si nepamätá svoju minulosť, je nútený si ju opäť zopakovať.** (G. Santayana)

Mysleli sme, samozrejme - takmer automaticky - na komunistický režim. Ale akosi nám uniklo, že sa tu vynoril úplne iný režim, s iným obsadením a s inými, sofistickovanými heslami. Podobným na vlka, ktorý prišiel ku zabarikádovaným kozliatkam s prekutým hlasom a zaspieval: „**Kozliatočká otvárajte, mamička prišla, mliečko vám doniesla**“. Ludová múdrosť. Žiaľ, ani túto akosi nevieme dešifrovať. A tak nás tu vlk ohlupuje už vyše 30 rokov a čaká, kedy sa mu kozliatka úplne poddajú. Žiaľ, ani kozliatka nezostali jednotné. Jedny kričia, že je to vlk, druhé, že je to konšpirácia.

Pokračovanie na 4. strane

Tak báť sa, či nebáť sa?

Prišiel mi mail so žiadosťou podpísať petíciu, ktorou „kategoricky odsudzujeme útok na premiéra Slovenskej republiky“. Nie, nepodpísala som. Prečo? Lebo mi to poslala VIA JURIS. Medzi podpismi nechýbal denník SME či Nadácia otvorenej spoločnosti alebo iniciatíva Inakosť. Áno, aj ja kategoricky odsudzujem útok na premiéra, ale rovnako kategoricky odmietam provokatívne výzvy farizejov.

Atentát na premiéra SR Roberta Fica podnietil k zamysleniu sa nad stavom spoločnosti viacerých ľudí, ktorí nepodľahli dlhoročnému cielenému masírovaniu verejnej mienky. V tomto pestovaní zabúdania sa vynárajú jednoznačné vyhlásenia, kto za to môže. Niektori si myslí, že rozhodujúci bol rok 2010, iný že rok 2020, najviac ukazovávok smeruje na Igora Matoviča, ale aj na Progressívne Slovensko. Keď však pamäť upriamime za horizont vzniku druhej Slovenskej republiky, vynoria sa zaujímavé paralely.

Eduard Beneš emigroval do Londýna, ale rokoval s Moskvou o povojnovom usporiadaní Česko - Slovenska. Nedávno pre Svedectvo povedala bývalá disidentka Ida Polanská, že pred rokom 1989 chodil Ján Čarnogurský do Berlína i do Moskvy. Čarnogurský sa stal prvým predsedom KDH, ktoré historicky zlyhalo pri obnove slovenskej štátnosti v roku 1993. KDH sa od svojho vzniku vymedzovalo proti komunistom, no práve v kritickom čase pre zotrvanie štátnosti vytvorilo koalíciu s komunistami a liberálmi. A zvolávalo protivládne mítingy tak, ako to v súčasnosti robí Progressívne Slovensko. Na jednom z nich Čarnogurský z tribúny hecoval dav slovami: „My ich naučíme báť sa!“ (Aký to rozdiel od odkazu sv. Jána Pavla II. - Nebojte sa!)

KDH odjakživa polarizovalo spoločnosť. No neváhalo spolu s predsedom SDL Petrom Weissom vinu váľať na Mečiara. Prečo? Lebo bol za vznikom samostatného Slovenska? A to aj napriek tomu, že KDH a SDL nehlasovali za zákon o zániku federácie, základnom predpoklade na vznik samostatného štátu. Ďalší predseda KDH Pavol Hrušovský v predvolebných diskusiách hovoril o potrebe znovu založiť štát. Ako, to už nepovedal. KDH malo záujem mať všetku v štáte pod kontrolou, preto zakladalo vlastné odborové organizácie, dokonca rozbilo aj našu organizáciu, keď

SLOVO SVEDECTVA

v roku 1999 z nej odišli členovia platformy KDH a založili vlastnú. Jej dlhoročný predseda Anton Srholec išiel v rozdeľovaní spoločnosti tak ďaleko, že napísal: „Čo s našim kresťanstvom? Nie sú nami nadšení niektorí biskupi, kňazi a rehoľníci. To je dobrý znak. Sme na správnej ceste. Sme dospeli, nesieme zodpovednosť. Stávame sa cirkvou.“ (Naše svedectvo 2/2011.)

Veru, čo s našim kresťanstvom? Prečo kresťania nevolia KDH? Prečo toto hnutie, vraj konzervatívne, je prijateľné pre komunistov i liberálov, no väčšina kresťanov ho odmieta? Prečo sa kresťanskí voliči museli rozptýliť do iných strán? Či práve preto, že KDH nie je kresťanské? Kresťania sa nevyhrážajú, naučíme vás báť sa. Čo prinieslo občanom Slovenska toto kresťanskodemokratické hnutie? Vždy iba koalície slúžiace cudzím záujmom. Tam je „prínos“ KDH nepopierateľný.

Aby zakrylo vlastné zlyhanie pred národom, vytvorilo z politika, ktorý sa postavil za jeho túžbu

mať vlastný štát, démona. Čarnogurského pýchou dodnes je porážka mečiarizmu. Aj z Mečiarovej hlavy na titulnej stránke časopisu Plus sedem dní urobila redakcia strelecký terč. Komentátor denníka Sme Róbert Kotian nikdy neuviedol premiérove celé meno, vždy len VM, ako u zločincov. Hecovanie slovenskej spoločnosti voči politikom a stranám presadzujúcim proštátne záujmy je tu od novembra '89. A že sa nezastavia, že to bude pokračovať aj ďalej sme videli pri udeľovaní novinárskych cien. Ktože to dvadsať rokov na Slovensku hodnotí novinársku prácu? Sorosova Nadácia otvorenej spoločnosti! Tyždeň po atentáte na premiéra republiky si dovolili pompézne udeľovať ceny svojim novinárom. Aj novinárom RTVS. A najvyššiu cenu, osobnosť slovenskej žurnalistiky, nezískal nikto iný, než Martin Milan Šimečka. Novinár s nenávisťným slovníkom voči nositeľom iných názorov. „Vol'by dopadli tak, že nám časť voličov ukázala, že nie sú demokratické.“ Hodnotil voľby samozvaný sudca národa Šimečka. Dokonca o voličoch Smeru napísal: „Smer sa líška sviniam vnútri ľudských bytostí a tie odpovedajú, že ho volia.“

Šimečka nebol prvý, kto politického protivníka dehonestoval na krčmovú úroveň. V rokoch Mečiarovej vlády už Brigita Schmögnerová nazvala koalíciu Augiášovým chlievom, ktorý treba vyzametať. Po tridsiatich rokoch už nezamietame, strielame.

Lahko je padnúť, ťažšie vstať a ešte ťažšie vrátiť sa k hodnotám, ktoré už dávno Európa pochovala. No väčšina Slovákov má v tom jasno. Mali by ho mať aj politici.

Eva Zelenayová
šéfredaktorka

Politickí väzni Zväzu protikomunistického odboja reagujú na atentát na premiéra SR Roberta Fica

S veľkým rozhorčením sme prijali správu o atentáte na premiéra Slovenskej republiky Roberta Fica.

Tento neakceptovateľný skutok je politický zločin a považujeme ho za akt absolútneho zlyhania mravnosti tej časti spoločnosti, ktorá sa nevie zmieriť s výsledkami demokratických volieb, zároveň je to kruté svedectvo o nenormálnej situácii v našom masmediálnom priestore. Robertovi Ficovi želáme skoré uzdravenie a návrat do politiky.

Predsedníctvo PV ZPKO

SPÝTALI SME SA

Pokračovanie z 3. strany

A ešte je tu skupinka, ktorá sa búri a potajme vlkovi otvára dvere. Väčšina si však spomína len na útočného vlka so zubiskami, a ani jej na rozum nepríde, že vlk má už inú tvár.

My, Slováci, akosi trpíme na nevy-sporiadané dobové zlomy. Prvý: **Smrť generála Milana Rastislava Štefánika**. Druhý: **Poprava slovenského prezidenta Dr. Jozefa Tisu**. Tretí: **Rok 1968**. Nech sa naň dnes pozeráme akýmikoľvek očami, aj tu národ ustúpil a nechal sa spacifikovať. Štvrtý: **november 1989, tzv. „nežná revolúcia“**. A vyfabrikované „pacifistické“ heslá **„sme proti násiliu“**, **„pravda a láska zvíťazi“**. A pravdaže, opätovné nevy-sporiadané sa s minulosťou, pretože **„nie sme ako oni“**.

Tí, čo vymysleli tento postup „rozriedenia“ situácie, vedeli, čo robia. Tieto opisované body zlomu zažilo niekoľko generácií za sebou. Čo asi mohli zanechať na našom sebedomí? No a poďme ku ďalšiemu (možno taktiež) bodu zlomu: **Atentát na obľúbeného premiéra SR Roberta Fica**, demokraticky zvoleného občanmi Slovenskej republiky. Ešte ani neuschla krv po jeho zraneniach a už opäť sa volá po „pacifikácii“ situácie. A paradoxne zo strany jej zosnovateľov a spúšťačov. Aby ten slovenský holubičí národ opäť zrazil opätky, vzdychol si, maximálne sa pomodlil a bol ticho. Nie som nijaký štváč ani ten, kto prahne po krvi. Ale dlhodobo pozorujem, čo na nás naši národní aj ideologickí nepriatelia dlhodobo, a žiaľ, aj úspešne - skúšajú.

Zopakujme si jednu vec. Dnes po „pokoji“ zrazu volajú tí, čo mali doteraz krvavé oči, štvá proti všetkým ná-

rodným a vlasteneckým pohybom, provokovali konflikt na Ukrajine, robia zbierky na vojnovú muníciu, ťahajú na námestia psychopatov a hovoria tomu občianske protesty. Pozrime sa na ďalší aspekt spomínaných úkazov: slovenská spoločnosť sa takmer vždy, keď sa má zomknúť a držať spolu, začne sa akosi stavať sama proti sebe. Vezmime si už len „slávne“ SNP, ktoré vlastne znamenalo akýsi druh občianskej vojny. Vezmime si rok 1948, v ktorom časť slovenského (údajne kresťanského) národa vrelo privítala ateistický komunizmus a mohutne ho pomáhala budovať. Spomeňme si, ako v Novembri a tesne po ňom zrazu povstali „mierumilovné šíky“ VPN a liberálov, aj keď dovtedy o nich nebolo počuť.

Vráťme sa však do týchto dní. Už dlhšie si všimam taktiku liberálneho vlka, ktorý v čase svojej defenzívy vie veľmi dobre začať skučať a volať o pomoc, aby vzbudil súcit a dojem, že to nie on chce zožrať kozliatka, ale poľovníci, čo ich bránia... A toto najviac dezorientuje najmä nás Slovákov. Rád by som veril, že túto taktiku už prehliadlo množstvo našich spoluobčanov. A verím, že to prehliadnu aj tí frustrovaní a dezorientovaní ľudia, ktorí sa nechajú ťahať na námestia, kde ich z tribún huckajú a pôsobia na najnižšie pudy. Čo robiť? Verím, že súčasná vláda Slovenskej republiky neustúpi do nejakej „nežnej“ pozície, pretože vlk len na to čaká. Aby sa pod nejakou obdobou „minských dohôd“ zmobilizoval do ďalšieho útoku.

A verte mi, nič nepôsobí na stratu odvahy a k spusteniu rezignácie či už vojakov alebo občanov, ako keď ich generáli alebo vláda „vyvesia bielu vlajku“ napriek tomu, že sú v práve

a situáciu držia v rukách. Opakujem, nie som za občiansku vojnu (tá napokon s týmito – prežením 100 000 „nespokojencami“ ani nehrozí), ale obávam sa, že ďalší historický „zlomový bod“, v ktorom by akákoľvek hrdosť, morálna a psychická integrita národa utrpela ujmu, mohol byť posledným. Želám nášmu Robertovi Ficovi, premiérovi Slovenskej republiky, skoré uzdravenie a prosím Sedembolestnú Pannu Máriu, aby nám ho zachovala. Zároveň prosím všetkých čitateľov, pripojte sa k modlitbám za jeho zdravie a za silu pokračovať v diele, ktoré začal. Pripojme sa k modlitbám za naše Slovensko. Možno je to naša posledná šanca. A posledný historický zlom našich dejín, alebo, ako zvyknem hovoriť – chvíľa pravdy o nás samých. Nech to nie je pravda, za ktorú sa zase budeme musieť hanbiť, my, aj naši potomkovia.

■ ■ ■

Anton Selecký sa narodil 17. júna 1950 v Trenčíne. V rokoch 1977-1990 pôsobil ako disident, dopisovateľ Rádia Slobodná Európa a Hlasu Ameriky. V rokoch 1979-1980 bol väznený a súdený za pomoc pri pokuse o ilegálne opustenie republiky. V rokoch 1988-1989 bol členom Hnutia za občiansku slobodu a súdený v politickom procese nazvanom Bratislavská päťka. V súčasnosti sa venuje vydavateľskej a publicistickej činnosti, je predsedom o. z. Magnificat Slovakia, vydáva mariánsky mesačník M ROSA. Je autorom publikácie Kanál, v ktorej zachytáva politické ovzdušie ostatných 25 rokov minulého storočia, ale najmä pozadie Novembra 1989. Je členom PV ZPKO a nositeľom titulu Veterán protikomunistického odboja.

Pohľad na predsednícky stôl.

Foto Eva Zelenayová

Schôdza v tieni atentátu

V Bratislave sa výročná členská schôdza uskutočnila 15. mája 2024. Rokovanie otvoril a schôdzu viedol predseda pobočky Jozef Dečo.

Privítal hostí, predsedu PV ZPKO **Jána Liteckého Švedu**, podpredsedu PV ZPKO **Rafaela Rafaja** a duchovného PV ZPKO **Jána Košiara**. Schôdza bola poznačená atentátom na premiéra Roberta Fica, čo účastníci schôdze odsúdili a premiérovi zaželali skoré uzdravenie. Predseda pobočky J. Dečo konštatoval, že pobočka registruje 135 členov. Na schôdzi prijali ďalších deväť nových členov. Schválili delegátov snemu a oboznámili sa so správou o činnosti.

K prítomným prehovoril predseda PV ZPKO **Ján Litecký Šveda**. Oboznámil ich s finančnou situáciou organizácie. Zdôraznil, že organizácia by mala vydávať viac kníh, organizovať semináre, venovať pozornosť veľmi vzácnemu archívu, ibaže bez finančných prostriedkov to nie je možné. Spomenul osobné rokovanie na ministerstve vnútra, odkiaľ dostal prísľub, že organizácia dostane toľko prostriedkov, koľko potrebuje na činnosť.

V diskusii odzneli podnetné návrhy na skvalitnenie činnosti.

(zl)

Z Jáchymova za organ

V sobotu 1. júna 2024 sa v ružomberkom kostole Povýšenia Svätého Kríža uskutočnil VI. ročník organového memoriálu, ktorý je pripomenutím ružomberskej osobnosti hudobného života a kultúry, organistu, hudobníka, politického väzňa a presvedčeného demokrata Leopolda Šidu.

Záštitu nad tohtoročným memoriálom prevzal Marián Javorka, starosta obce Likavka, kde Leopold Šida ako organista taktiež pôsobil a pričínal sa aj o stavbu tamjšieho organu v Kostole sv. Juraja. Program tohto ročníka organizátori zverili poprednému slovenskému organistovi Františkovi Beerovi. Ten okrem organových diel predviedol poslucháčom aj svoje improvizáčne schopnosti.

František Beer je rodák z Košíc – Myslavy. Je absolventom štúdia cirkevnej hudby na Lübeckej hudobnej akadémii v Nemecku, kde študoval v organovej triede Franza Danksagmüllera. Pôsobil ako organista Dominikánskeho kostola v Košiciach, v roku 2015 bol asistentom organistu v Chráme sv. Jakuba v Lübecku. Pôsobí v košickom Dóme svätej Alžbety, košickom Premonštrátskom kostole či kostole sv. Bartolomeja v Košiciach – Myslave. V roku 2018 bol menovaný do funkcie košického arcidiecézneho organológa a v roku 2022

bola schválená jeho nominácia ako znalca Hudobnej subkomisie Liturgickej komisie KBS. Vo voľbách do orgánov samosprávy obcí v roku 2022 bol zvolený za starostu košickej mestskej časti Myslava.

Memoriál už po šiestykrát nesie meno Ružomberčana Leopolda Šidu. Leopoldovi Šidovi môžeme na poli rozmachu cirkevnej hudby vďačiť za veľa. Aj napriek nelahkému životnému príbehu, keď bol v čase komunizmu nespravodlivo odsúdený na 25 rokov väzenia a nútených prác v Jáchymovských baniach, s podlomeným zdravím dokázal zanietene pracovať na pozdvihnutí cirkevnej hudby na Slovensku. Životným mottom Leopolda Šidu bolo: „Bohu patrí len to najlepšie.“ Týmto heslom sa celý život riadil. Vypracoval vôbec prvé osnovy pre výučbu organu a cirkevnej hudby na hudobných školách s následným schválením Ministerstva školstva SR. Bol aktívnym a zanietným organistom, dirigentom, publicistom, hudobným pedagógom, skladateľom, upravovateľom hudby a nenápadným hrdinom, ktorý sa nebál poukázať na to, s čím vo svedomí nesúhlasil. Organový memoriál nesúci meno Leopolda Šidu má byť pripomienkou jeho osilovnej práce a prejavom uznania.

Matúš Kucbel
organizátor podujatia, organista

Ako to bolo s Gréckokatolíckou cirkvou

Na redakčnej rade vznikla myšlienka, aby sme v našom časopise uverejňovali na pokračovanie likvidáciu gréckokatolíckej cirkvi v päťdesiatych rokoch minulého storočia a následné prenasledovanie jej hierarchie. Na tých, čo ostali verní Rímu a nepodľahli nátlaku komunistckej diktatúry sa režim bezcitne vyvíšoval.

O tomto zámere som informoval arcibiskupa Cyrila Vasíla SJ, Mons. Petra Rusnaka a protosynkela doc. Ľubomíra Petrika, ktorí mi dali všeobecný súhlas. So synom Jurajom ml. sme tiež navštívili doc. Michala Hospodára na Gréckokatolíckej bohosloveckej fakulte Prešovskej univerzity, kde som získal cenné informácie i usmernenie, čo využijem pri písaní článkov. Za prijatie som im veľmi vďačný. Dostal som súhlas aj od emeritného arcibiskupa prešovskej archieparchie Mons. Jána Babjaka SJ, autora literatúry faktu. O svojich prenasledovaných kňazoch napísal osem kníh pod názvom Zostali verní. Určite z nich budem čerpať námety na moje články, ako aj z dokumentov ÚPN.

V priamom dôsledku likvidácie Gréckokatolíckej cirkvi na nátlak Moskvy komunistami boli dvaja jej biskupi Pavol Peter Gajdič a Vasil Hopko uväznení. V akcii K bol uväznený aj rehoľník Metod Dominik Trčka. Verní kňazi boli spolu s rodinami deportovaní do Čiech. Celý majetok Gréckokatolíckej cirkvi bol zhabaný a odovzdaný Pravoslávnej cirkvi. V roku 1968 bola síce Gréckokatolícka cirkev vládny mariadením č. 70/1968 Zb. obnovená, ale po vstupe okupačných vojsk na naše územie sa dostala pod kontrolu komunistckej moci.

Juraj Vrábel
predseda RO PV ZPKO Košice

35. ročník Jáchymovského pekla

V dňoch 24. a 25. mája sa konal už 35. ročník pietnej spomienky Jáchymovské peklo. Organizátorom podujatia, na ktoré pozvali aj našu organizáciu, bol Spolok Nositeľov odkazu Jáchymovské peklo. Pietna spomienka sa každoročne uskutočňuje v troch lokalitách. V piatok popoludní pri pamätníku v Hornom Slavkove a v Ostrove – Vykmanovej pri Veži smrti. V sobotu pokračoval pietny akt sv. omšou v kostole sv. Jáchyma v Jáchymove a pri pamätníku Brána ku slobode.

V Hornom Slavkove a v Jáchymove sa k účastníkom podujatia prihovarila predsedníčka RO PV ZPKO v Prešove Mária Dvorčáková. V Hornom Slavkove pripomenula: „Prišli sme na miesto, ktoré je mementom doby, v ktorej prevládala zloba a nenávisť. Dnešná doba je poprepájaná imaginárnym zlom vzdialeným od normálnych hodnôt, ktoré boli vždy prioritou slovenského národa. Opozícia pozýva svojich sympatizantov a hlavne mladých a neskúsených ľudí na námestia a do ulíc. Výdatne manipuluje mládež, ktorá nepozná históriu, kvôli ktorej sme sa tu dnes stretli. Na námestiach mávajú morbidnými transparentami, ktoré podporujú vo výchove mladej generácie hrubosť a nenávisť. Spamätajme sa!“

Účasť zo Slovenska na tohtoročnom Jáchymovskom pekle zabezpečovala M. Dvorčáková. V čom sa organizácia tohtoročného podujatia vyznačovala, povedala: „Rozhodla som sa pre netradičnú účasť a okrem členov našej organizácie prišli na spomienkový akt žiaci a vyučujúci Gymnázia Jána Francisciho-Rimavského v Levoči, kde pôsobil profesor Rudolf Jurik. V období neslobody bol perzekvovaný len preto, že si čestne vykonával prácu pedagóga. Bol obľúbený medzi žiakmi, ale nepohodlný vedeniu školy. Odsúdili ho a jeho nové pôsobisko bolo práve v Jáchymovskom pekle. Účasť žiakov na pietnej spomienke v Jáchymove sme mohli zorganizovať vďaka synovi profesora Rudolfa Jurika, Tomislava Jurika za čo mu patrí veľké ďakujem. Aj zo strany

Leo Židek (92) a Štefan Novák (88), väzni Jáchymovského pekla.

Foto archív

organizátorov bola účasť žiakov prekvapením, čo Ing. Blanka Matejičková vyjadrila slovami: „Bolo to úžasné!“

Príhovor M. Dvorčákovvej z Jáchymova uverejňujeme na inom mieste v plnom znení.

(red)

Kladenie vencov v Hornom Slavkove. ● Vo Veži smrti.

Foto archív

Tohto roku v Jáchymove všetkých prekvapila účasť žiakov z Levoče.

Foto archív

Neverte vykladačom a prepisovačom dejín

„I duch má svoje gény. Človek vlastní pamäť a pamäť je dosť ťažké bremeno. Veci, ktoré sú už dávno „pod zemou“ v nej ešte stále doznievajú. Je to pamäť, ktorá nás učí, že niet čistej prítomnosti, čistej budúcnosti alebo čistej minulosti. Všetko je zároveň minulé, prítomné i budúce. Duch má iný polčas rozpadu než spoločenské podmienky, na ktorých bazírujeme.“ (Milan Rúfus)

Stojíme na miestach, ktorých každý meter štvorcový je, bez zveličovania, pokropený krvou, potom, mozolmi a nevýslovným utrpením. O Jáchymovskom pekle sa popísalo veľa reportáží, nakrútilo dokumentárnych filmov, no je obrovský rozdiel dozvedieť sa o tunajšej veži smrti sprostredkovane a vidieť Jáchymov na vlastné oči.

Keď spojenecké britko-americké vojská v roku 1945 oslobodili prvé koncentračné tábory na území nacistickej ríše, vrchný veliteľ armád generál Dwight David Eisenhower nariadil, aby do koncentrákov prišli povinne nemeckí civilní obyvatelia z okolia. Ako skúsený stratég predvídal, že onedlho sa dostanú k slovu rôzni vy-

kladači a prepisovači dejín. A že hrôzy druhej svetovej vojny sa začnú všelijako zľahčovať.

My sme tu dnes dobrovoľne, aby sme svoje pamäte, a vaše mladé obzvlášť, zbavili bremena nevedomosti o krutom období päťdesiatych rokov minulého storočia. Štyridsať rokov sa komunistická strana „vysporadúvala“ s obdobím temna jednou vetou: „Počas budovania socializmu sa vyskytli aj chyby a omyly.“ Mýliť sa je síce ľudské, ale normálny človek sa chýb dopúšťa nevedome a bez premysleného zámeru.

Ibaže jáchymovské inferno nebolo výsledkom dákeho nedomysleného počínania. Naopak: štátostranícka moc vytvorila beštiálny a do detailov prepracovaný systém likvidácie triednych nepriateľov. Na týchto miestach neumierali vrahovia či páchatelia iných trestných činov. Stačilo, ak sa niekto preriekol, povedal niečo kritické a pritom pravdivé o vtedajších pomeroch a ocitol sa v Jáchymove.

Ak môžem byť osobná, môj otecko sa do kategórie „MUKL“ – muž určený k likvidácii – dostal preto, lebo popravde povedal predsedníčke levočskej straníckej organizácie, že sa nevie ani podpísať. Bola to pravda pravdúca, no otca odsúdili ako nepriateľa ľudovodemokratického zriadenia.

V čase jeho uväznenia som mala päť rokov. Skutočnú pravdu a celé pozadie ockovej tragédie som sa dozvedela až po štyridsiatke. Skláňam sa pred múdrosťou mojich drahých rodičov. Nešlo ani tak o to, že otec musel po prepustení z väzenia podpísať záväzok doživotnej mlčanlivosti o všetkom, čo tam prežil. Rodičia pochopili, že predčasným zverejnením ockovej jáchymovskej Golgoty by v mojej mladej duši zasiali semienka nenávisti.

„Rozumné srdce nadobúda vedomosť a ucho múdrych ľudí hľadá poznanie. Dar múdrosti kliesni cestu človeku a otvára mu prístup k veľmožom. Tiché náuky múdrych počuť lepšie ako krik vladára nad pochabými.“

(Knihy Prísloví a Múdrosti)

Naše stretnutie vám má poskytnúť inšpiráciu, aby ste v tomto čase informačného chaosu nadobúdali vedomosti aj zážitky. Aby ste hľadali svojim bystrým umom poznanie skutočne, neskreslenej pravdy. Ak sa vám to pošťastí, bude vaše rozumné slovo počuť v pravej chvíli a na pravom mieste.

Mária Dvorčáková
Jáchymov

Poslancov súdili ako domácich zradcov

Realizácia autonómie Slovenska v októbri 1938 viedla k vzniku zákonodarného zboru, ktorý dostal pomenovanie **Snem Slovenskej krajiny**. Po vyhlásení Slovenského štátu 14. marca 1939 sa premenoval na **Slovenský snem** a po prijatí ústavy v júli 1939 na **Snem Slovenskej republiky**. V jeho laviciach sa postupne vystriedalo 92 poslancov. Po roku 1945 bola väčšina z nich označená tzv. ľudovodemokratickým režimom za „domácich zradcov“ a postavená pred ľudové súdy.

Po skončení druhej svetovej vojny prechádzalo Slovensko opätovným procesom včleňovania sa do obnovenej Česko-slovenskej republiky, v rámci ktorého došlo o. i. aj k vytvoreniu a uzákoneniu retribučnej legislatívy. Dňa 15. mája 1945 bolo schválené nariadenie č. 33/1945 Zb. n. Slovenskej národnej rady (SNR) o potrestaní fašistických zločincov, okupantov, zradcov a kolaborantov a o zriadení ľudového súdnictva, ktorého platnosť bola obmedzená na jeden rok. V prvých piatich paragrafoch definovalo päť základných skutkových podstát (trestných činov). Prvou boli „fašistickí okupanti“, druhou „domáci zradcovia“, v tretej bol obsiahnutý trestný čin „kolaboranti“, štvrtá riešila osobitný retribučný trestný čin „zradu na povstaní“ a piata postihovala „previnilcov fašistického režimu“. Zatiaľ čo drobných exponentov a kolaborantov režimu mali súdiť miestne ľudové súdy, **najvyšší politický a štátni predstavitelia sa mali postaviť pred najvyšší ľudový súd – Národný súd v Bratislave**. Takéto rozdelenie vecnej príslušnosti platilo aj po predĺžení účinnosti retribučnej normy, ktorá mala platiť až do konca roku 1947.

Do pôsobnosti Národného súdu v Bratislave patrili aj poslanci bývalého Snemu Slovenskej republiky. Práve oni tvorili po roku 1945 najväčšiu časť z osôb, na ktoré sa podľa retribučného nariadenia taxatívne sťahovala príslušnosť Národného súdu a to napriek tomu, že poväčšine reprezentovali skôr umiernených politikov. Pokiaľ išlo o právnu kvalifikáciu konania poslancov snemu, spadali pod druhý paragraf retribučnej normy, na základe ktorého všetci patrili do kategórie „domáci zradcovia“. Skutkovú podstatu tohto deliktu mali naplniť tak, že jednomyseľným hlasovaním za vznik samostatného Slovenského štátu 14. marca 1939 sa pričínili o rozbitie Československej republiky. **Tým sa zúčastnili na kľúčovom „vlastizradnom akte“, za ktorý mali pred retribučným súdom niesť trestnoprávnu zodpovednosť.** Okrem paragrafu 2 bola polovica poslancov obžalovaná aj na základe paragrafu 3 „kolaboranti“ a malá časť aj podľa paragrafu 4 „zrada na povstaní“. **Sankciou za skutky podľa paragrafu 2 a 4 bol obligatórne trest smrti, pri paragrafe 3 mohol súd udeliť alternatívne trest smrti alebo 30 rokov trestnice.** Tento stav čiastočne korigoval paragraf 6, ktorý definoval možnosti zmiernenia trestu, ak páchatel svojou neskoršou činnosťou – najmä účasťou v Povstaní – participoval na protifašistickom boji a pričínil sa o záchranu slovenských životov.

S mandátom aj na smrť

Na základe retribučného nariadenia č. 33/1945 mal teda Národný súd v prípadoch bývalých poslancov slovenského snemu vychádzať zo samotného faktu vykonávania mandátu a hlasovania

Pohľad na predsednícky stôl počas slávnostného zasadnutia Snemu Slovenskej republiky 14. marca 1940. Konalo sa v Župnom dome v Bratislave. Zdroj: archív autora

14. marca 1939, s ktorým sa spájalo naplnenie skutkovej podstaty domácej zrady. Skúmanie ich ďalšej činnosti tak v podstate spočívalo najmä v posudzovaní dôkazov vedúcich k prípadnému zmierneniu trestu. To znamenalo, že v praxi niesol obžalovaný poslanec dôkazné bremeno svojej nevinoty a bol teda postavený pred úlohu „vyviníť sa“ z trestnoprávnej zodpovednosti.

Aj keď slovenská retribúcia zásadne uplatňovala princíp individuálnej zodpovednosti, Národný súd sa vo svojich rozhodnutiach postupne odklonil od doslovného znenia retribučného nariadenia a skonštruoval koncepciu kolektívnej trestnoprávnej zodpovednosti bývalých slovenských poslancov. V nej označil slovenský snem za zákonodarný a legalizačný zástoj „profašistického a separatistického režimu“ a jeho poslancov za nástroj tohto politického systému. Takýmto spôsobom sa pri posudzovaní trestnoprávnej zodpovednosti poslancov bývalého slovenského zákonodarného zboru prestala skúmať konkrétna činnosť daného poslanca a začalo sa vychádzať z posúdenia činnosti celého snemu. Národnému súdu teda stačilo iba preukázať, že súdeňá osoba bola určité obdobie poslancom snemu a to, pokiaľ neboli preukázané vyvíňovacie dôvody, stačilo, aby bola odsúdená za zločin domácej zrady. Z tejto koncepcie vychádzal Národný súd pri súdení väčšiny bývalých poslancov slovenského snemu.

Po skončení účinnosti retribučného nariadenia (uplynutím roku 1947) mali neukončené konania pokračovať pred riadnymi súdmi, konkrétne osobitnými senátmi krajských súdov. Tento právny stav však platil krátko – len tri mesiace. Do ďalšieho vývoja totiž zasiahli udalosti februára 1948, kedy sa v Čechách a na Slovensku dostali k moci komunisti. Už 25. marca 1948 bol schválený zákon č. 33/1948 Zb., ktorý do konca roka revitalizoval osobitné retribučné súdy, ktoré sa v nových podmienkach stali predovšetkým nástrojom pri nastolovaní komunistického režimu a na likvidáciu skutočných, domnelých i potenciálnych odporcov. Táto etapa sa stala inštitucionálnym rámcom aj pre ukončenie viacerých procesov s bývalými poslancami Snemu Slovenskej republiky, najmä s tými, ktorým sa podarilo po vojne emigrovať a boli súdení v neprítomnosti.

Celkovo sa v rokoch 1945 – 1948 pred ľudové súdy postavilo 55 bývalých poslancov slovenského snemu, pričom 44 bolo aj odsúdených. Tieto procesy sa tak stali akýmsi symbolickým zakončením jeho činnosti. **Branislav Kinčok**

Smieme písať pravdu o našich hrdinoch?

Čochvíľa budú eurovoľby. Odrazí sa na ich výsledku neuveriteľne brutálny čin, atentát na predsedu vlády Roberta Fica? Alebo zvíťazia herečky, ktoré na zvyšovanie povedomia verejnosti o blížiacich sa eurovoľbách dostali pozvanie do Európskeho parlamentu? Možno vám tie mená nehovoria nič, v podstate ani mne, ale predsa: Zuzana Vačková, Kristína Tormová, Janka Kovalčíková a Katarína Brychtová. Tú poslednú si však zrejme my starší pamätáme ako moderátorku seriálu Pošta pre teba, kde nechala odznieť slová pána Bundzáka. Ten ako desaťročný bol v čase prvej Slovenskej republiky v zotavovni Sibír v Dolnom Smokovci medzi prvými tromi, ktorému experimentálne, bez súhlasu rodičov, robili nemeckí lekári pokusy s transplantáciou kostí a natrvalo mu poškodili nohu. Keď sa blížil front, dali Nemci príkaz deti evakuovať do Osvienčimu. Vtedy ráno o pol piatej – začiatkom roku 1945 – prišiel prezident dr. Tiso, postavil sa pred pripravené nákladné autá a povedal: „Len cez moju mŕtvolu!“ Nedal ich. Zachránil život 800 deťom – to je svedectvo pána Bundzáka, zaiste zachované v televíznom archíve.

Vyberajme zodpovedne

Herečky svoju cestu do Bruselu dokumentovali na svojich sociálnych sieťach. Jedna z nich, účastníčka tzv. pokojných protivládnych protestných zhromaždení, na ktorých zneli iba štvavé reči – celkovo ich údajne bolo trinásť – Kristína Tormová vysvetľovala, ako sú dôležité nasledujúce eurovoľby. Máme si vybrať „zodpovedne ľudí, ktorí nás tu budú zastupovať, každý hlas sa totiž počíta. To bolo aj najdôležitejším odkazom stretnutia s predsedníčkou Európskeho parlamentu, „korupčičkou od Layenov“. V tom mala pravdu, nezabudnite, priatelia, prísť k urnám. Nevoľte však liberálov a progresívcov. Tých, ktorí sa nezmierili s prehrou v predčasných parlamentných voľbách a huckali – zrejme v súzvuku so západnými „demokratickými štruktúrami“ prívržencov až natoľko, že 15. mája vystrelil pomätenec, ale naisto „niekým“ motivovaný dôchodca z Levíc, štyrikrát na predsedu slovenskej vlády!

Tie herečky mali cestu do Bruselu, náklady, jedlo, ubytovanie „kýmsi“ zaplatené. Verme, že NR SR prijme zákon, na základe ktorého budeme presne vedieť, skade berú peniaze krikľúni na námestiach. Tí, ktorí na čele s červeným, revolučným, marxisticky orientovaným Šimečkom III., čoby šéfom PS (teda „Posadnutého Slovenska“) vykrikovali: „Hodíme Ficovi pod nohy všetky polená, tu na námestiach, v parlamente, na Ústavnom súde a spolu ho zastavíme, priatelia!“ alebo: „Urobíme všetko, aby Fico nevládol!“ a ešte: „Keď Fico neprestane, tak nenarazí na semafor, ale na oveľa niečo tvrdsie“. Nie je to verejná vyhrážka demokraticky zvolenému predsedovi vlády od lídra parlamentnej strany? A tie vulgárne a da-

vom oceňované pokriky sa nedarí dostať pod slušné pero. Najslušnejšie sú „Skurvy syn“ či „Skurvy synovec“. Má mať takáto strana miesto na slovenskej demokratickej politickej scéne, priatelia? Nie, nemá.

Slovenskí politici, ktorí majú srdce na správnom mieste, muži odvážni pri presadzovaní slovenských národných záujmov, boli terčom útokov v minulosti dávnej i nedávnej. Prenasledovanie a smrť Ľudovíta Štúra, muža, ktorý prvý vyhlásil slovenskú nezávislosť 19. septembra 1848, osud Milana Rastislava Štefánika 4. mája 1919 pri prilete do Bratislavy, v ktorej chcel zaujať miesto slovenského viceprezidenta ČSR, Benešovo rozhodnutie „Tiso musí visieť“, vykonané 18. apríla 1947, autohavária Alexandra Dubčeka 1. septembra 1992 so smrteľnými dôsledkami. A teraz štyri strely v tele predsedu vlády Roberta Fica. Každý zdravo rozmyšľajúci Slováč nemôže nevidieť historické paralely. A každý takýto Slováč cíti, ba vie, prečo sa strieľalo v Handlovej.

Nenávisť nie je od Boha

Všetky príčiny sa dajú zhrnúť do vety: plnenie programového vyhlásenia vlády, ktorá vzišla z demokratických volieb v septembri 2023. Napokon akýsi „doyen“ synovho PS, priamy dedič Milana Šimečka, „marxistického misionára“, Martin Milan Šimečka, Sorosov priateľ (aj keď sa už vraj dlhšie nevideli), v súčasnosti „lektor Sokratovho inštitútu“, ktorý ešte v roku 1985 skúšal študentov na UK v Bratislave z marxizmu-leninizmu, to povedal jasne: „Na zmierenie by sa musel zmeniť nielen jazyk politikov, ale aj politický program vládnej koalície, čo sa však nedá očakávať.“

Kto dáva týmto potomkom cudzokrajných nositeľov pokroku, spríbuznených s Edmundom Frišom, šéfredaktorom komunistickej Pravdy z najtuhších čias, z rokov 1947–1951 právo stáť nad vôľou ľudu, ktorú víťazi volieb pretavili do vládneho programu? Kto im dáva právo nenávisťne inštruovať, a to aj v prípade atentátnika, na tzv. pokojných protestoch, plných nenávisťných výziev „do boja proti Ficovi“ a doslova vulgárnych slov? Prekáža im schválený vládny program, ktorý je hojivým balzomom nielen na dušu slovenského národa, ale aj Európy či sveta. Muselo na jeho presadenie priniesť Slovensko jednu z najväčších obetí? Aby sa začala naša cesta k naplneniu historického poslania pri náprave Európy v treťom tisícročí? Veríme, že nevydarený pokus o umlčanie Roberta Fica je tým momentom, od ktorého začne Slovensko naplňovať proroctvá pápeža Jána Pavla II., či evanjelizátora z Ameriky Davida Wilkersona. „Slovensko má veľkú úlohu pri budovaní Európy tretieho tisícročia“ a „Slováci sú kľúčovým národom v pohľade na to, čo Boh chce urobiť v Európe.“ Veríme, že vláda s väčšinou dôverou v národe dotiahne svoj volebný program do konca, aj keď nad Tatrou sa blýska a hromy divo bijú! Modlime sa a držíme palce.

Marián Tkáč

S céčkom len k lopate

Pokračovanie z 1. strany

Mal iba 26 rokov, keď ho zatkli, 30. júna 1949 odsúdili na dva roky väzenia a zakázali akúkoľvek pedagogickú činnosť. Prečo?

Režim využil vzburu veriacich proti zatváraní kňazov aj na zatknutie môjho otca. Obžalovali ho z jej organizovania. Trest si odpýkával v Leopoldove a v Jáchymove. Počas štúdia bol aktívny v mládežníckych a študentských organizáciach, patrilo medzi zakladateľov Katolíckeho skautingu, Hlinkovej mládeže, Združenia katolíckej mládeže. V Bratislave býval na internáte Svoradov, kde bolo v tom čase silné slovenské intelektuálne zázemie. Pôsobil tam aj chorvátsky jezuita, zakladateľ Spoločenstva Rodina, profesor Tomislav Kolakovič, ktorý výrazne ovplyvnil môjho otca, že mi dal po ňom meno. Takýto človek nemohol byť prínosom pre ateistický režim.

● Oženil sa až po návrate z väzenia a so svojou manželkou sa zoznámil pri stavbe Bujanovského tunela. Je pochopiteľné, že otec mal problémy zamestnať sa po návrate z väzenia, ale mamička tam bola prečo?

Za trest tam nebola, nič nespáchala. Na výstavbu tunela sa robili náborové akcie, takto sa mamička tam dostala. Otec robil mínera a mama lokomotívarku. Čo otec narúbal, mama vyviezla.

● Spomínal otec na Jáchymov?

Veľmi sporadicky, iba v takých mikro poznámkach. Napríklad, že keď v zime vyfárali z bane, prikázali im vyzliecť sa donaha a polievali ich ľadovou vodou. Alebo, keď si vyfasoval pracovnú košeľu zistil, že celý chrbát mala vyrezaný. Čiže mala len prednú časť a rukávy. Nieкто si takto pomáhal. Tých spomienok bolo málo, cítil som to, nepýtal som sa ho, lebo ja sa nezvyknem pýtať. Ale keď nieкто rozpráva, tak počúvam. Milé spomienky mal na Levoču, preto sme

tam aj so sestrami, najmä počas školských prázdnin, pravidelne chodili, navštevovali otcových bývalých kolegov a priateľov, navštevovali historické pamiatky. Dokonca sme raz na námestí stretli a porozprávali sa aj so slávnym kanadským hokejistom slovenského pôvodu pôsobiacim v tíme Chicago Black Hawks Stanom Mikitom. Rád spomínal na svoje detstvo, štúdiá na základnej škole, na priedvzskom gymnáziu, na Slovenskej univerzite.

● Čo vám utkvelo v pamäti na otca?

Po návrate z väzenia, keďže už nemohol pracovať vo svojom pôvodnom povolání, našiel si prácu v bani v Novákoch. A na toto obdobie si veľmi živo pamätám. Každý deň prišiel domov v špinavých fáračkách, celý čierny od uhlia. V bani v tom čase nemali sprchy, nemali sa po šichte kde umyť. Až keď prišiel domov sa osprchoval. A ráno znova išiel do bane v čistom, pešo. A zasa prišiel špinavý, upotený, obalený do uhoľného prachu. Na to sa nedá zabudnúť. Veľa písal, často však len do zásuvky, lebo mal zákaz publikovať. Do novin častokrát písal pod iným menom, aby jeho články boli vôbec uverejnené. Napísal aj viacero kníh. Jeho prvotinou, ešte počas pôsobenia na gymnáziu v Levoči, bola knižka o Mariánskej Hore v Levoči. Neskôr napísal Dejiny mestečka Nováky, ale aj beletriu Valaská balada, Vládna učiteľka a iné. Po niekoľkých rokoch fárania do bane sa mu podarilo získať miesto v administratíve v Bani Mládeže v Novákoch. V tom čase sa venoval hlavne publicistike v závodnom časopise Kahanec, no prispieval i do okresných novin Prieboj, celoslovenských denníkov a časopisov. Ibaže koncom šesťdesiatych rokov prišlo obdobie tvrdej normalizácie a opäť začali na neho vyťahovať jeho minulosť.

● Na vašej Uniklinike v Prievidzi je pamätná tabuľa Jána kardinála Chryzostoma Korca. Z akého dôvodu?

Otec pôsobil v podzemnej Cirkvi s kardinálom Korcom, odtiaľ môj vzťah k nemu. Chodieval som k nemu do jeho sídla v Nitre, viedli sme dlhé rozhovory. Často to boli jeho monológy na rôzne témy, nielen cirkevné, ale aj z bežného života ľudí. Otec kardinál mi dovolil si ich zaznamenávať obrazom i zvukom a mám ambíciu ich vydať aj v tlačenej podobe. Pred sedemnástimi rokmi vysvätil túto budovu a prestrihol pásku pri jej otvorení spolu s vtedajším i terajším predsedom vlády Robertom Ficom. Vtedy mi kardinál Korec prisľúbil, že Uniklinika môže niesť jeho meno a zároveň sa vyjadril, že nikdy nikomu inému nedal súhlas, aby sa jeho menom nazvala akákoľvek inštitúcia či zariadenie.

● Ako poznačil rodinu fakt, že otec bol politicky väzeň?

Boli sme pod permanentným tlakom. V malom meste sa o nás vedelo, že otec pôsobil ako profesor, že bol odsúdený a trpel v Jáchymovských uránových baniach. Zainteresovaní vedeli, že po návrate pôsobil v disente i v tajnej cirkvi. Niektorí ľudia sa na nás dívali cez prsty, niektorí nám fandili. Aj moje dve sestry sa ťažšie pretĺkali životom. Keď v šesťdesiatych rokoch nastal krátky politický odmäk, o rok staršia sestra ako jediná zo Slovenska vyhrala konkurz a ako prváčka z gymnázia išla študovať do Paríža na lýceum v Saint Germain. Tam mala aj zmaturovať. No prišla normalizácia, po troch rokoch jej zahraničné štúdium zrušili, musela zmaturovať na Slovensku. A čo bolo ešte horšie, obaja sme v tom čase dostali céčko.

● Čo to znamenalo?

Po mojich úspešných maturitných skúškach s vyznamenaním prišla za mnou moja triedna profesorka a so slzami v očiach mi povedala, máš céčko. Aj ja som sa pýtal, čo to znamená? Zákaz štúdia na akejkoľvek vysokej škole. A tak som sa dozvedel, že každému maturantovi okresný výbor strany prideloval svoje

Svadobná fotografia rodičov Tomislava Jurika.

Foto archív

hodnotenie: áčko - môžeš študovať hocičo; béčko - môže študovať iba na technike; no a keď ho označili céčkom, nemohol nič. Žiadna vysoká škola neprichádzala do úvahy.

● **To krátke obdobie koncom šesťdesiatych rokov bolo nádejou aj pre vášho otca. Znovu sa vrátil k zakladaniu skautingu, prebúdzal matičnú činnosť. Čo na to normalizačný režim?**

Komunistom sa samozrejme nepáčilo jeho pôsobenie medzi ľuďmi. Netajil sa svojimi politickými názormi, intenzívne pracoval v skautingu, v Matici slovenskej a tak ho preradili do pozície robotníka. Tentoraz na tie najpodradnejšie pomocné práce. Zametal, upratoval a krátko pred „revolúciou“ si urobil kurz opravára hasiacich prístrojov s pôsobiskom v celom okrese. A tak sa dostal opäť medzi ľudí, kde okrem iného šíril aj laický apoštolát. V období tzv. Pražskej jari došlo i k súdnemu prešetreniu otcovho prípadu, v ktorom sa dokázala jeho nevina. Prispel k tomu zákon č. 82/1968 Zb. o súdnej rehabilitácii. Po vstupe vojsk Varšavskej zmluvy a začatí obdobia normalizácie bol po dvoch rokoch tento zákon novelizovaný zákonom č. 70/1970. Preto úplná rehabilitácia otca i mnohých iných nespravodlivo odsúdených sa uskutočnila až v roku 1991, v období novej politickej atmosféry. Potom ešte niekoľko rokov učil na

gymnázium v Novákoch a to boli jeho druhé dobré roky, počas ktorých sa intenzívne venoval práci s mládežou. Ale tá Levoča bola preňho i pre celú našu rodinu nezabudnuteľná. Aj tohto roku idem do Levoče, žiaci z gymnázia ma tam oslovili, komunikujem s nimi, chcú vedieť dobré rady do života i do biznisu. Stretávam sa aj s regionálnou predsedníčkou PV ZPKO pani Máriou Dvorčákovou, v máji t. r. zorganizovala návštevu Jáchymova so žiakmi.

● **Vravíte, že študenti sa zaujímajú o vaše rady do biznisu. Znamená to, že ste prerazili napriek nepriazni osudu?**

Odmalička som vyrastal medzi knihami. Mama bola vedúca Slovenskej knihy v Novákoch, kam som chodieval priamo zo školy. Knihy mi učarovali a preto som chcel byť najprv spisovateľom. Ako stredoškola som publikoval prózu i poéziu, zúčastňoval som sa súťaží mladých autorov. Vydával som so svojimi spolužiakmi časopis Gaudeamus, no po niekoľkých výtlačkoch nám ho na príkaz okresného výboru strany zakázali. Môj profesor slovenčiny ma presvedčil, že by som mal ísť študovať literárne vedy. Tak som bol uzrúmený, že pôjdem na filozofickú fakultu. To sa mi nepodarilo, ani stať sa spisovateľom. Céčko... Nerobil som si však ťažkú hlavu, otcov švager učil na Hotelovej škole v Piešťan-

och, reku, pôjdem na nadstavbu. Kdeže, céčko. To platilo aj na nadstavbové štúdium. Ďalší otcov švager, profesor Jozef Tomko, doktor vied, bol najväčším odborníkom v Európe na alkaloidy, prednášal súbežne na farmaceutickej a chemickotechnologickej fakulte, takže mi dal na výber, kde ma skúsi umiestniť. Z chémie som mával na gymnázium jednotky, ale vydreté, mal som pred ňou veľký rešpekt. A tak som sa ho spýtal, čo budem študovať na tej farmácii. Upokojil ma, že to bude o bylinkách, herbároch, takže som sa prihlásil na farmáciu. Na prijímacích skúškach mi docent Heger, čestný a otvorený človek, predseda skúšobnej komisie povedal, no, bol si dobrý na strednej škole, vyštudoval si s významením, však si sa aj angažoval na strednej škole, prijímačky si urobil dobre, ale máš zákaz študovať, čiže žiadna farmácia pre teba neprichádza do úvahy. Dostal som aj písomné oznámenie o neprijatí. Tak som sa zamestnal v Koši v betonárke, kde som až do 30. septembra každý deň robil šestnástky. Plus všetky soboty. Koncom septembra mi profesor Tomko vybavil, že ma načierno zobrali na farmáciu, načierno som mal aj ubytovanie a až po prvom semestri, pred prvou skúškou z fyziky, mi legalizovali pobyt na fakulte. No a po skončení školy dekan fakulty docent Rudolf Medvecký mi povedal, že počas celého môjho štúdia ho pravidelne volali na ÚV KSS a pýtali sa, že ako to, že Jurik ešte študuje.

● **A vy osobne ste počas štúdia nepociťovali politický tlak?**

Čoby nie, musel som sa oveľa výraznejšie usilovať, než väčšina mojich spolužiakov. Pravdou je, že aj profesor Tomko držal nado mnou kvázi ochrannú ruku. Súbežne sme všetci traja súrodenci študovali na vysokých školách. Sestra Vierka si vybrala chemicko-technologickú fakultu, s podobným postupom ako som mal ja na farmácii, sestra Patrícia o rok neskôr už nepomohol ani vplyv profesora Tomku a tak sa musela na rok zamestnať ako robotníčka.

Pokračovanie na 12. strane

S céčkom len k lopate

Pokračovanie z 11. strany

Robotnícky profil už dokázal prelomiť jej „céčko“. Aby som odľahčil rodičovský rozpočet (dodnes nechápem ako zo svojich biednych platov dokázali financovať štúdium na vysokej škole naraz troch detí), robil som na železnici, väčšinou nočné dvanástky a po nich rovno do auly či laboratórií, neskôr komparz v televízii... Štúdium na farmácii ma však uchvátilo, preto som už od prvého ročníka robil „švočku“ (študentskú vedeckú odbornú činnosť).

Dodnes som najúspešnejší švočkář v rámci Univerzity Komenského. Päťkrát som sa umiestnil na jednom z prvých troch miest vo fakultných i celoštátnych kolách súťaže o najlepšiu študentskú vedeckú prácu v odbore chémie, biológie, dokonca i v spoločenských vedách.

● To ste mali našliapnuté na vedeckú dráhu?

To som si aj ja myslel, že zostanem na fakulte. Našťastie som mohol počas celého štúdia pôsobiť ako pomocná vedecká sila na Katedre farmakognózie a botaniky pod vedením skvelého profesora Václava Suchého. V tom čase prišiel zo Spojených štátov, kde pracoval vo výskume liečiv. Popri švočke som si v predstihu už ako štvrták urobil diplomovku, ako piatak doktorskú prácu a zároveň prijímačky na internú ašpirantúru na tejto katedre. Mal som sa stať vedeckým pracovníkom s pedagogickým pôsobením. Niečo podobné ako môj otec, ktorý sa na gymnáziu v Levoči popri pedagogickej práci venoval i vedeckému výskumu v odbore histórii. Veľmi som sa na to tešil, hlavne na prácu v skvelom kolektíve, ktorý pracoval na izolácii a identifikácii účinných látok z liečivých rastlín a tie sa následne skúšali na liečebné použitie. Po veľmi krátkom pôsobení na katedre si ma zavolať jej šéf a povedal mi, že stranícky funkcionár fakulty docent Čižmá-

rik mu oznámil, že prišli papiere z okresu na môjho otca a oznámil mu, že syn takého človeka nemôže na škole pôsobiť. Tak som sa prihlásil do OÚNZ v Prievidzi.

● Zo školy do lekárne?

Asi tak. Iná možnosť nebola. Najprv ma dali na polikliniku v Novákoch. Keďže som mal dobré výsledky, tak ma už po roku „povýšili“ a preložili do nemocničnej a zároveň okresnej lekárne

Voľné chvíle počas výstavby Bujanovského tunela.

rozhodnutie zdôvodňuje protisocialistickým pôsobením môjho otca! Napriek tomu Česi si to akýmsi zázrakom presadili. Výskumná téma mala podporu zo strany najvyšších štátnych orgánov, takže som mohol ašpirantúru a tým aj vedeckú prácu začať ešte v socialistickom zriadení a úspešne aj dokončiť po novembrovej revolúcii. Venoval som sa v nej optimalizácii farmakoterapie pacientov s esenciálnou hypertenziou.

Výsledky boli publikované u nás i v zahraničí, kde v tejto téme pokračovali a u nás sa paradoxne výskum v tejto oblasti ukončil. Už nebola spoločenská objednávka na činnosť, ktorej výsledkom, popri zlepšení zdravia pacientov, bolo aj zníženie množstva predpisovaných liekov. Prišlo obdobie „divokej farmácie“, keď po zmene systému sa do slovenského zdravotníctva umožnilo vstúpiť výrobcom a dodávateľom liekov de facto z celého sveta. Ibaže s hlavným cieľom získať profit za každú cenu, často aj na úkor zdravia pacientov.

● Tiež ste skončili v tomto biznise?

Nie tak doslova. V tomto období upadol záujem o klinickú farmáciu, ale z niečoho bolo treba živiť rodinu. Tak som založil Unipharmu, s. r. o., spoločnosť na distribúciu liekov s číslom licencie 65, čo znamenalo, že popri MEDIKE, štátnej distribučnej firme, už na trhu pôsobilo 64 súkromných spoločností. Po troch rokoch som s. r. o. transformoval na akčiovú spoločnosť lekárníkov, ktorá sa veľmi rýchlo stala lídrom na trhu a je ním dodnes.

Pri jej vzniku som akcionárom z radov lekárníkov i nelekárníkov dal verejný prísľub o vyplácaní dividend v priemere 20 percent ročne z ich vkladu. To som následných 25 rokov aj dodržal. Rozhodujúcim poslaním však bolo zabezpečiť kvalitné lieky v potrebnom čase do všetkých lekární a nemocníc.

Eva Zelenayová

November 1989 bol môj míľnik

Nech by bolo teraz akokoľvek zle a cítili by sme takú či onakú skrivodlivosť, aj tak je to stále výrazne menej negatívne ako by to bolo, ak by totalitný režim pokračoval. Patrím k tým rodinám politických väzňov s priamou osobnou diskrimináciou v bývalom totalitnom komunistickom režime, ktorým sa v novembri 1989 zmenil život o 180 stupňov.

V spätnom pohľade, cez tri desaťročia som dosiahol niečo, čo by v ére bývalého režimu nebolo vôbec, ani vo sne, skutočnosťou. Spomeniem len epizódu prístupu vtedajšej moci počas výkonu základnej vojenskej služby. Hneď v prijímači si ma predvolal veliteľ práporu a v kancelárii mi, držiac v ruke nejaký fascikel, povedal: „Rafaji, ja vím čo jste zač. Mám tady spis tvé rodiny z eMeNVé Žilina... ty mi tady na útvaru diverzi dělat nebudeš...“

Takto ešte v horších podmienkach ako všetci ostatní, začalo moje prerobenie z chlapca na chlapa. S podobným prístupom diskriminácie som sa stretával až do roku 1989. Už v ére perestrojky mi napríklad zamietli vycestovacia doložku. Ale možno dobre urobili, lebo by som hádam na Západe aj ostal, ale to by som ešte viac poškodil rodine a súrodencom. A tak som ďalej pracoval buď ako robotník alebo chemický laborant až do roku 1995, kedy som sa rozhodol pracovať pre národnú politickú stranu.

Keďže som ako dieťa politického väzňa nemohol študovať na vysokej škole, hoci som to až trikrát skúšal, som šťastný, že som si mohol po revolúcii bez problémov, súc ako zrelý človek na prelome troch a štyroch krížikov, urobiť vysokoškolské vzdelanie, aj keď to boli štyri tvrdé roky práce a štúdia súbežne. Žiaľ, bolo už neskoro, aby som si splnil detský sen byť profesorom.

Stal som sa poslancom

Po dvanástich rokoch hovorcu som dosiahol ďalšiu nedosiahnuteľnú métu, ak by režim nepadol – bol som zvolený za poslanca NR SR a tam som mohol pomôcť zákonmi aj politickým väzňom, z ktorých sa, žiaľ, postupne stávali opäť občania druhej kategórie. Prečo? Lebo svojim priamym svedectvom stále mohli ukázať prstom na nedostatky v spoločnosti, ktorým sme sa mohli vyhnúť, ak by sa prvý gombík v roku 1990 zapol správne.

Lenže okrem osobnej slobody nový režim nemal záujem aj o druhé „s“, o ktoré sa politickí väzni zaslúžili – o svedectvo rôznych totalitných praktík, ktorým sme sa mali v novom režime vyhnúť. Žiaľ, aj z tej slobody sa postupne ukrajovalo a občania sú čoraz viac pod kontrolou a blokáciou, čo umožňuje digitálna revolúcia a fenomén internetu a sociálnych sietí.

Ako novinárovi, expolitikovi, no najmä ako synovi politického väzňa, ktorý trpel vo väzení práve pre slobodu slova, keďže písal kritické analýzy aj satiry na bývalý režim, mi dnes najviac prekáža obmedzovanie slobody slova a prejavu, lebo bez nich nie je nijaká sloboda, ani toľko omieľaná demokracia.

Pocítili sme to aj v našej organizácii útokom liberálnych antislovenských médií na náš časopis Svedectvo a neskôr aj zása-

hom vládnej moci, ktorá siahla na jeho financovanie. To je niečo, čo by som si ani v najhoršom sne nevedel v januári 1990 predstaviť. Žiaľ, stalo sa a deje sa to.

Rovnako by som v tom čase eufórie a slobodného dýchania nepripustil, že by sa mohla niekomu vrátiť moja detská skúsenosť s eštebákmi. Predtým ako otca zaistila ŠtB, potrebovali posledný dôkaz o jeho „podvracaní republiky“. Boli sme (1972) štyria súrodenci doma sami. Otec bol v práci, aj mamu niekam zavolali. Mal som dvanásť rokov, keď nám chlapi v baloniakoch strčili nohu medzi dvere a odtisli nás s vyfabrikovanou lžou, že sú z nejakého úradu a majú akúsi sťažnosť a potrebujú u nás spísať akýsi protokol (keď už vyrazili tie dvere) a že či má otec písací stroj doma, aby to nemuseli ručne. No a my, naivné deti, sme im ukázali, kde má otec v pracovni písací stroj, na ktorom písal svoju kritiku režimu... a už o mesiac ho tri dni nebolo, až nám povedali, že bol zadržaný...

Zobrali nám otca aj bez zbraní...

Pre nás, deti, to bola poriadna trauma, mysleli sme si najskôr, že sú to zlodeji, lebo dnu sa dostali asi až na tretí pokus. Zbrane na nás nevytiahli, stačila fyzická sila, preto ma šokuje, že v ére slobody na kriticky píšuceho novinára Rostasa a jeho malé deti vytiahli pri rovnakom narušení bytovej slobody dokonca samopaly... Takéto niečo sa jednoducho nesmie diať, no deje sa to...

Otec mi až po novembri 89 prezradil nejaké podrobnosti z väzby v llave. Napríklad, že služobný pes vytrhol väzňovi ľadvinu a privolaný lekár musel napísať inú príčinu smrti aj jej okolnosti. Bola to jednoducho totalita. Preto by sme nemali byť ľahostajní, ak dnes záhadne zomrú ľudia vo vyšetrovacej väzbe a vyšetrovanie opäť skončí ad acta.

Dnes, žiaľ, žijeme opäť v nenávisti. Azda ešte horšej, než bola v bývalom režime. Tiež ako jej katalyzátor pôsobia režimové médiá a ich propaganda, ale najhoršie, čo sme dopustili, je opätovný návrat ideológií do verejného života.

Nie sú síce ešte novou štátnou ideológiou ukotvenou v ústave, ale máme pocit, že neformálne nám ju niektoré politické sily, aktivisti z tretieho sektora a korporátne médiá vnucujú a tých, čo nesúhlasia opäť s jediným názorom a „správnym“ postojom na pulze novej doby, nálepkujú, ostrakizujú či diskriminujú, hejtujú nenávisťou, a tak sa opäť ľudia slobodnej mysle a rovnej chrbtice, ako bola väčšina politických väzňov, stávajú nežiadúcimi občanmi druhej kategórie... Niektorí len preto, že si ctia demokraciu väčšiny ľudu a nie vnucovanú obdobu „ľudovej“, čiže liberálnej demokracie diktatúry menšín.

Pokiaľ niekto začne v politickej nenávisti strieľať na ulici, alebo mi občan, nedávno prepustený z „humánneho“ väzenia povie, že sa cíti byť politickým väzňom demokracie, tak sa mi nemôže žiť dobre, ani spokojne, hoci stále slobodne dýcham, hľadám pravdu a slobodne ju (zatiaľ) môžem hovoriť.

Spoločnosti zjavne chýba pokora aj umlčaný hlas skúsenosti a svedectiev bývalých politických väzňov. Je čas napraviť aj túto anomáliu, aby sa všetkým mohlo dobre a najmä slobodne žiť.

Rafael Rafaj

STALO SA

2. júna 1609 sa v Šuranoch narodila Žofia Bosniaková. Je najznámejšou historickou osobnosťou, ktorá žila na hrade Strečno. Bola manželkou Františka Vešeléniho. Pre svoje dobré skutky a pomoc chorým a chudobným bola nazývaná aj Svätica zo Strečna. Zomrela ako 34-ročná v roku 1644. V krypte hradu Strečno je umiestnená hlinená kópia Žofiinej múmie.

2. júna 1848 sa zišlo v Prahe 340 osobností slovenského sveta z toho 20 Slovákov na Slovanskom zjazde. Napriek nejednotnosti jednotlivých národov zjazd sa dohodol na *Manifeste zjazdu Slovanského k národom Európskym*, ktorého hlavnou myšlienkou bolo právo na sebaurčenie národov.

3. júna 1950 komunistický režim izoloval 73-ročného spišského biskupa Jána Vojtaššáka v jeho vlastnej rezidencii ako v domácom väzení. Potom ho 15. septembra deportovali do českého väzenia v Ruzyni ako „nejväčšieho zločince v republike“ s okovami na rukách a so zaviazanými očami. Tam ho neľudsky trýznili všetkými možnými prostriedkami až takmer do Vianoc.

3. – 4. júna 1976 sa v Brne konal celoštátny zjazd kňazov, ktorí vstúpili do provládnej organizácie Pacem in terris.

4. júna 1920 bola v Trianone podpísaná mierová zmluva s Maďarskom, tzv. Trianonská zmluva. Maďarsko v nej uznalo, že územie Slovenska a Podkarpatskej Rusi patrí pod zvrchovanosť Česko-Slovenska. Táto medzinárodná zmluva vstúpila do platnosti 26. júla 1921.

6. – 7. júna 1861 sa v Turčianskom Sv. Martine konalo národné zhromaždenie za účasti vyše 5000 osôb, na ktorom s veľkým nadšením schválili Memorandum slovenského národa. Dokument obsahoval štátoprávne i politické požiadavky Slovákov.

8. – 9. júna 1990 sa na Slovensku konali prvé slobodné voľby, na ktorých sa zúčastnilo 21 politických strán.

9. júna 1972 zomrel rožňavský biskup Dr. Róbert Pobožný. Na Slovensku to bol posledný diecézny biskup ustanovený podľa noriem cirkevného práva.

10. júna 1949 sa z iniciatívy osobitnej šesťčlennej komisie ÚV KSČ zišiel v Obecnom dome v Prahe zakladajúci zjazd tzv. Katolíckej akcie. Zúčastnilo sa na ňom asi 65 – 70 českých a slovenských „vlasteneckých kňazov“ (teda sotva 1 % z celkového počtu kňazov) a nezistený počet laikov.

12. júna 1988 bol Mons. Ján Sokol vysvätený za biskupa. Československé štátné dráhy (ČSD) fingovanou chybou na lokomotíve sa postarali, aby osobný vlak z Bratislavy do Trnavy s mnohými veriacimi dorazil do Trnavy takmer s hodinovým meškáním. Železnice samozrejme na pokyn zhora postupovali podobne ako roku 1949, keď v Trnave svätili biskupov Ambróza Lazíka

a Róberta Pobožného. V deň ich vysviacky (14.8.) osobné vlaky ani rýchliky v Trnave nezastavovali.

13. júna 2009 sa konala posviacka Katedrály sv. Šebastiána v Bratislave – Krasňanoch, ordinariátu OSaOZ SR.

14. júna 1946 vyšlo vykonávacie nariadenie SNR č. 89/1946 o zriadení pracovných táborov.

16. júna 1919 maďarskí bolševici, ktorí vojensky napadli Slovensko, vyhlásili v Prešove samostatnú Slovenskú republiku rád. Predsedom Revolučnej vládnej rady tejto republiky bol český robotník Antonín Janoušek, príslušník vedenia Maďarskej socialistickej strany v Budapešti. Počas maďarsko-bolševickej okupácie časti Slovenska sa okupačné vojsko, Červená stráž a Červená armáda, dopustili hrozných násilností a neľudských trýznení zajatých vojakov i civilných osôb. Najhorších ukrutností sa dopúšťali bandy mladých bolševikov, ktoré sa nazývali „Leninove deti“.

16. júna 1944 Američania prvýkrát bombardovali Bratislavu. – 80 výročie.

17. júna 1913 sa v Žabokrekochoch narodil Karol Murín, slovenský publicista, tajomník Jozefa Tisu. Kniha Spomienky a svedectvo vyšla prvýkrát v Kanade, jej druhé vydanie na Slovensku v roku 1991. Historik Milan Stanislav Ďurica o knižke napísal: „...bud' vďaka dr. Karolovi Murínovi za toto jeho SVEDECTVO! Bez neho boli by sme citeľne chudobnejší.“

19. – 21. júna 1970 sa v New Yorku konalo zakladajúce zhromaždenie Svetového kongresu Slovákov (SKS), na ktorom sa zúčastnili zástupcovia všetkých dôležitých organizácií Slovákov v zahraničí. Cieľom tejto novej strešnej organizácie bolo napomáhať túžbe slovenského národa po rovnoprávnosti s ostatnými slobodnými národmi sveta a reprezentovať vo svete Slovákov, tlmočiť ich túžby, ideály a nádeje na sebaurčenie slovenského národa. Za prvého predsedu SKS bol zvolený slovenský podnikateľ Štefan B. Roman z Kanady.

20. júna 1949 komunistická vláda postupne nasadila do všetkých katolíckych biskupských úradov tzv. štátnych zmocnencov, ktorí kontrolovali vo dne i v noci všetky pohyby, kontakty a činy biskupov a ich najbližších spolupracovníkov, nevynímajúc ani osobnú poštu a telefonické rozhovory.

22. júna 1941 všetky vojenské sily Nemeckej ríše prepadli územie ZSSR, čím podľa viacerých historikov rozpútali druhú svetovú vojnu.

22. júna 2013 odhalili pamätník sv. Cyrila a Metoda v maďarskom Zalaváre, niekdajšom Blatnohrade, sídelnom meste Pribinu. Autorkou bronzového súsošia sv. Cyrila a Metoda je akademická sochárka Ľudmila Cvengrošová. Originál tohto monumentálneho diela zdobí areál Nitrianske-

ho hradu v Nitre. Na podstavci pamätníka sa uvádza: „*Na pamiatku nitrianskeho kniežata Pribinu (+ 861), ktorý sa zaslúžil o kristianizáciu našich predkov na území Blatnohradu, a jeho syna panónskeho kniežata Kocefa (+ 876), podporovateľa evanjelizačného a kultúrneho diela svätých slovenských apoštolov Cyrila (+ 869) a Metoda (+ 885), spolupatrónov Európy. Pamätník postavila Slovenská samospráva v Budapešti s pomocou Slovenskej republiky.*“

27. júna 1919 bola v Bratislave založená Univerzita Komenského. – 105. výročie

27. júna 1968 po vyhlásení Generálnej prokuratúry v Prahe, že rehole neboli v Česko-Slovensku právne zrušené, vrátilo sa na Slovensko asi 2000 rehoľníčok a okolo 600 rehoľníkov, ktorí boli vysídlení do Česka.

28. júna 1914 bol v Sarajeve spáchaný atentát na Františka Ferdinanda, následníka rakúsko-uhorského trónu. Atentát je považovaný za jednu z príčin prvej svetovej vojny. – 110. výročie

28. mája 1953 sa narodil Ján Orosch, ktorý bol 11. júla 2013 menovaný za trnavského arcibiskupa.

29. júna 1913 sa v Michalovciach narodil kňaz – misionár, básnik, prekladateľ, pedagóg Gorazd Zvonický, vlastným menom Andrej Šandor. V Michalovciach ho zastihla proticirkevná kampaň. V noci z 13. na 14. apríla 1950 sa po zatknutí dostal do izolačného tábora pre duchovných v Podolínci. Tu spolu so stovkami iných rehoľníkov strávil niekoľko tvrdých mesiacov. V auguste 1950 sa mu podarilo z tábora ujsť a 22. októbra 1950 tajne prešiel hranice cez rieku Moravu a odišiel do emigrácie.

30. júna 1919 maďarské bolševické vojsko na príkaz predstaviteľov Dohody sa začalo sťahovať z územia Slovenska. Znamenalo to aj koniec Slovenskej republiky rád, ktorej „vláda“ odišla s maďarským vojskom do Miškovca. Všetkých uväznených a zajatých Slovákov z východného Slovenska deportovali najprv do Miškovca, potom do Hatvanu, kde pre nich zriadili koncentračný tábor.

30. júna 1993 Slovenská republika bola prijatá do Rady Európy.

V júni 1949 sa konal masívny odpor veriacich proti zatýkaniu kňazov. Komunistická moc použila proti nim násilie, mnohí dostali dlhoročné tresty, ba došlo aj k strate na životoch. Bacúch (15. a 23. júna), Liesek (19. júna), Raková (19. júna), Zliechov (19. júna), Drahovce (20. a 21. júna), Čadca (23. júna), Brusno (23. júna), Levoča (25. a 26. júna), Komjatná (24. a 25. júna), Veľké Úľany (26. júna), Dlhé nad Cirochou (25. a 26. júna), Huncovce (28. júna), Dolná Krupá (30. júna). Podľa ÚPN vzbúr bolo oveľa viac, boli spojené s púťami alebo zatýkaním kňazov.

PRIPOMÍNAME SI

V júni si pripomíname významné životné jubileá týchto našich členov. Spomíname aj na tých, ktorí sa tejto slávnosti nedožili.

40 rokov

Martina Gunišová, Topoľčany 3.6.1984

55 rokov

Andrej Dieška, Rimavská Sobota
23.6.1969

60 rokov

Beata Ďureková, Špačince 4.6.1964

65 rokov

Bronislava Ragačová, Breznička
24.4.1959

Vladimír Vincúr, Bošany 2.6.1959

Anna Blašková, Banská Bystrica 6.6.1959

Dušan Gavaľa, Vyšné Ladičkovce
6.6.1959

Zora Uhríková, Bratislava 27.6.1959

75 rokov

Irena Považanová, Hronský Beňadik
4.6.1949

Milan Jurčík, Trnava 20.6.1949

PhDr. Alžbeta Danišková, Bratislava
30.6.1949

82 rokov

Klára Brodňanská, Ružomberok

6.6.1942

Františka Jancová, Ilava 23.6.1942

83 rokov

Mária Šaulíková, Lužianky 9.6.1941

84 rokov

JUDr. Viliam Apfel, Bratislava 6.6.1940

Eva Bielíková, Bánovce nad Bebravou
6.6.1940

Marta Krištovčíková, Bratislava 6.6.1940

Marta Dzúrová, Trebišov 8.6.1940

86 rokov

Karol Komenda, Žiar n/Hronom 6.6.1938

87 rokov

Štefánia Krajčíková, Nemšová 20.6.1937

Pavel Izakovič, Leopoldov 28.6.1937

88 rokov

Mária Tkáčiková, Heľpa 21.06.1936

Ing. Alžbeta Čučiaková,
Kysucké Nové Mesto 24.6.1936

89 rokov

Ida Nayová, Pezinok 15.6.1935

90 rokov

Ing. Karol Kubík, Bratislava 2.6.1934

94 rokov

Štefan Bauman, Bratislava 28.6.1930

95 rokov

Ján Cingel, Trenčín 8.6.1929

98 rokov

MUDr. Oľga Páleníková, Bratislava
21.6.1926

102 rokov

Mária Marónová, Bratislava 15.6.1922

*Jubilantom
srdečne blahoželáme*

PRISPELI NA SVEDECTVO

JUDr. Peter Brňák, Bratislava 50 EUR

Michal Malatinský, Bratislava 10 EUR

MUDr. Dagmar Pechová,
Bratislava 20 EUR

Mária Horváthová,
Križovany nad Dudváhom 20 EUR

Magdaléna Salvianiová, Trnava 10 EUR

Emília Gajdošová, Hlohovec 12 EUR

Jarmila Bareková, Hlohovec 2 EUR

Ing. Marián Hromádka, Trnava 46 EUR

Ing. Marián Šuran, Bratislava 100 EUR

Jolana Lukáčová, Michalovce 30 EUR

Mária Sýkorová, Bratislava 6 EUR

Peter Gvora, Bratislava 26 EUR

Peter Svoreň, Bratislava 72 EUR

Doc. JUDr. Ján Cuper, CSc.,
Bratislava 16 EUR

Janka Javorková, Bratislava 20 EUR

Vojtech Polnišer, Tlmače 10 EUR

Viliam Horák,
Bánovce nad Bebravou 5 EUR

*Darcom vyslovujeme
úprimné poďakovanie*

Pani **Katarína Neštráková**, dlhoročná členka regionálnej pobočky PV ZPKO v Trnave a manželka politického väzňa, oslávila 30. apríla tohto roku krásne životné jubileum 93 rokov. Za celú organizáciu jej prajeme pevné zdravie a veľa pekných rokov v kruhu rodiny.
Eva Hlučová

Výzva

Vážení členovia PV ZPKO, sympatizanti, priatelia. Bývalý minister vnútra SR Roman Mikulec sa rozhodol, že rezort už nebude viac financovať náš časopis Svedectvo a radikálne znížil našej organizácii výšku štátnej dotácie. Nedostatok peňazí nás núti obrátiť sa na Vás s výzvou o pomoc. Vydávanie Svedectva nie je ďalej možné zabezpečiť z prostriedkov štátnej dotácie, preto sa obraciam na Vás s prosbou, vyhľadať vo Vašom okolí potenciálnych sponzorov nášho časopisu.

pisu. Ak nebude vychádzať, akoby sme strátili nástroj prezentácie vlastného jestvovania. Azda neprajníci by sa tomu aj potešili. Veríme však, že sa nájdu podporovatelia ideálov, za ktoré sme trpeli, a ktoré hodláme aj naďalej chrániť a obhajovať. Záujemcovia o pomoc pre naše Svedectvo môžu poslať svoj príspevok **na číslo účtu: SK74 3100 0000 0040 0012 8109, alebo sa kontaktujte na tel. čísle: 02-52 63 81 56.**

Darcom úprimne ďakujeme
Vedenie PV ZPKO
a časopisu Svedectvo

PRIPOMÍNAME

Úradné hodiny v kancelárii Predsedníctva PV ZPKO v Bratislave na Obchodnej ulici č. 52 sú **v pondelok a v stredu od 9.00 hod. do 12.00 hod.**

Upozorňujeme našich členov, že mimo úradných hodín sa telefonicky nedovolia do kancelárie Predsedníctva PV ZPKO.

S bolševikmi na večné časy?

Pokračovanie z 2. strany

Naši bolševici na to idú postupne a hlásaním najrôznejších sexuálnych a biologických úchyliiek chcú ukázať na zbytočnosť rodiny. O tom je celý gender či LGBTI, čo sú v normálnej spoločnosti témy pre obskúrne nočné kluby a nie na verejné predvádzanie sa. Podľa „našej“ tlače právo na rodinu už majú iba homosexuáli.

A už len telegraficky o náboženstve. Pre Marxa zničenie náboženstva, toho „ópia ľudstva“, bolo hlavným predpokladom pre úspech revolúcie. Už dávno pred Gramscim ukázal na nezlučiteľnosť náboženského presvedčenia robotníkov s progresívnou revolúciou. Jeho nasledovníci, bolševici zo SME, už tak odviazali svoju nenávisť, že napríklad čarovnú speváčku Simu Martausovú kvôli jej presvedčeniu odporúčali dokonca „zašitiť, aspoň aby sa zastavila nová produkcia“. Čo ešte za tým môže nasledovať? Potom sa nemôžeme čudovať, že Marxove názory, jeho nenávisť, spôsobili v 20. storočí vyvraždenie zhruba 100 miliónov (!) ľudí.

Cielom je rozbiť svet

Takže čo je okrem vyvražďovania nepohodlných, zaostalých ľudí minulosti Marxov odkaz? Jednoducho treba rozbiť celý svet. A to sme ešte nespomínali zničenie vlastníctva ako takého, výrobu „nových ľudí“ či absolútne neuznávanie práva. Veď v maturitných rokoch ho spolužiaci prezývali „ničiteľ“. Arnold Künzli vo svojej Psychografii Marxových veršov, ktoré napísal v mladosti, uviedol: „mieša sa tam vzdor a výsmech, závisť, pomsta, nenávisť, pohrdanie, snaha o deštrukciu a sebazničenie ... spojené s vôľou k moci a sebazbožšteniu“. To ako keby písal o „našich“ súčasných bolševických masmédiách. Aspoň vidno, kto je ich duchovný otec. Teraz sa dosť používa termín neomarxizmus, čo je nedorozumenie, pretože agenda týchto nových agresívcov je čistý marxizmus, s jediným malým rozdielom: najväčší rasistickí nepriatelia pokroku už nie sú Židia, tí boli pre Marxa, najväčší odpad sveta sú teraz bieli kresťania. Rasizmus, teda vyčleňovanie tých „zlých“, patrí k podstate marxizmu. Ešte raz načrtime do Marxovho slovníka: „židovský čachrár, židko, židuľko, icik, židovská sekta, poľskí židia, tá najšpinavejšia rasa, židovská nehanebnosť, židotlač, židovská emancipácia je v konečnom dôsledku emancipácia ľudstva od židovstva...“ Ferdinanda Lassaleho, od ktorého si o.i. požíčieval peniaze, charakterizoval takto: „odporný, podlízavý žid z Breslau, premaľovaný všetkými pomádami a líčidlami.“ Nuž, vyzerá to tak, že aj nacisti uznávali Marxa.

Akonáhle začneme používať slovo bolševik, v žiadnom prípade nemôžeme vynechať súdruha Lenina. Toho hlavne pre jeho praktické kroky, ktoré sú nerozluč-

ne spojené s históriou bolševikov a dávajú im neodhateľne originálny tvar. Veru, ľahko sa správať pragmaticky, keď človek nie je viazaný nijakou morálkou. Ani kresťanskou, ani ľudskou a k dispozícii má milióny. Leninove spôsoby dokonale predvídal už Dostojevskij vo svojich „Diablol posadnutých“, ako sa za ním pohrne luza, keď jej dá právo na „nečestnosť“.

Pokus o atentát nie je fraška

Aby sme ukázali, že používanie slova bolševik na progresívcov po každej stránke sedí, aj po praktickej, nielen po ideologickej, uvedieme niečo z udalostí VOSR z roku 1917 a 1918. Predovšetkým – bolševici mali od nemeckého generálneho štábu takmer neobmedzené prostriedky, aby sa pomocou prevratu zrušil východný front. A tak začali vydávať noviny v obrovských nákladoch, vojakom bolo distribuovaných 100 000 exemplárov bolševických novín denne. Začiatkom júla už denný náklad novín a letákov činil 320 000 kusov(!). No a postupne boli ovládnuté či zrušené všetky ostatné nebolševické noviny. Výsledok však bol biedny – bolševici nielenže vo voľbách do celým Ruskom najtúžobnejšie očakávaného „Ústavodarného zhromaždenia“ nezískali väčšinu delegátov, ale ani pri samotnom zasadnutí zhromaždenia v januári 1918 nevyhrávali žiadne hlasovania. Prvý sa zo šoku spamätal Lenin a poslal dobre zaplatených petrohradských námorníkov, aby „Ústavodarné zhromaždenie“ vraždami a terorom cez noc jednoducho rozohnali. Či vo väčšine či v menšine, marxistické nezmysly treba uskutočniť za každú cenu. K tomu už len zacytujeme súdruha Volodarského: „Masy v Rusku nikdy netrpeli parlamentným kreténizmom. **Pokiaľ sa masy s volebnými lístkami zmýlia, bude treba zobrať do rúk novú zbraň.**“

Keďže organizátori „nežnej“ veľmi dobre vymysleli KDĽ, aby im nikdy neuškodilo, zostali tu v podstate iba dva tábory, obidva bolševické. No pokiaľ Smer, nebyť takých červených fanatikov ako je Blaha a Chmelár, je ideologicky dosť v útlme, vypáchnutý, ba dokonca už sa správa skôr ako klasická sociálna demokracia s mierne konzervatívnymi „slovenskými“ prvkami, ozajstný marxistický, ľavičiarsky bolševizmus tu zosobňuje a pestuje Progresívne Slovensko. Aj so svojim totalitným aktivizmom ako z 50. rokov. Ak si niekto myslel, že tento aktivizmus, na rozdiel od tých 50. rokov sa zaobíde predsa len bez krvi, ako vidíme, mylil sa. Hovorí sa, že história sa zvykne opakovať ako fraška. No nech naši bolševici z PS pôsobia akokoľvek komicky, repríza marxistických šialenstiev, rovnako ako pokus o atentát na demokraticky zvoleného premiéra žiadna fraška veru nie je.

Ján Litecký Šveda
predseda PV ZPKO